

Липень-серпень, 2017 р.
№№ 13-16 (566-569)

Видається з березня 1993 року

МАЙБУТТЯ

Газета департаменту освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації

до 2017/2018 навчального року

Про методичну роботу з педагогічними працівниками у 2017/2018 н.р.

Сучасний етап розвитку системи освіти України характеризується пошуком шляхів приведення змісту у відповідність з особистісними запитами учнів, світовими стандартами.

Пріоритети розвитку загальної середньої освіти закладено у Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. N 988-р.

Ключовими компонентами Концепції є:

1. Новий зміст освіти, заснований на формуванні необхідних для успішної самореалізації в суспільстві компетентностей.

2. Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

3. Умотивований вчитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.

4. Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.

5. Наскрізний процес виховання, який формує цінності.

6. Нова структура школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.

7. Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.

8. Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

За її реалізації очікують нового випускника — особистість, патріота, інноватора. Що ж такого у формулі? Основний акцент — на компетентнісному змісті освіти. Також серед компетентностей формули — дві «нові» цінності: дитиноцентризм та наскрізний процес виховання, заснований на цінностях. Формула «вчитель-наставник» має відійти в минуле, а на заміну — вчитель-партнер, коуч, модератор, який взаємодіє з батьками та учнями задля максимального розкриття дитячих здібностей.

Реалізація зазначених компонент передбачає створення нового освітнього середовища, трансформацію педагогічного мислення освітянської спільноти.

2017/2018 н.р. має стати підготовчим до старту реформи загальної середньої освіти, результативність якої буде залежати від низки чинників, у тому числі й

успішної діяльності Р(М)МК(Ц), методичних служб ОТГ.

Міністерство освіти і науки України основним завданням діяльності методичних служб визначає підготовку/перепідготовку вчителів загальноосвітніх навчальних закладів щодо реалізації компетентісного підходу, про що йдеться в листі МОН від 27.10.2016 № 1/9-570 «Про діяльність районних (міських) методичних кабінетів (центрів), методичних служб ОТГ». Методичні служби свою діяльність мають спрямовувати на вирішення комплексних заходів з реалізації нових державних стандартів, оновлених програм.

Реалізація стратегічних завдань передбачає:

- розвиток регіонального науково-методичного освітнього середовища;

- застосування активних та інтерактивних методів у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- співпрацю та співтворчість із питань дослідження проблем новаторства та використання кращої світової практики через систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- формування психологічної готовності педагогічного працівника до роботи з ІКТ та їх подальше впровадження у навчально-виховний процес в умовах інноваційного розвитку освіти;

- надання академічної свободи вчителю: можливість обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання, активно виражати власну фахову думку.

Організуючи науково-методичну роботу, здійснюючи підвищення кваліфікації, професійного рівня педагогічних працівників, методичним службам рекомендуємо врахувати викладене нижче.

1. Компетентнісний підхід в освіті базується на таких ідеях:

- освіта для життя, успішної соціалізації в суспільстві та особистісного розвитку на основі засвоєння учнями соціально значущих умінь (компетенцій);

- оцінювання для надання можливості учневі самому планувати свої освітні результати й удосконалювати їх у процесі постійної самооцінки;

- різноманітні форми організації самостійної, осмисленої діяльності учнів

на основі власної мотивації та відповідальності за результат;

- матрична система управління, делегування повноважень, залучення батьків, учнів і людей із зовнішнього оточення до управління освітою та оцінювання діяльності, свобода вчителя у виборі засобів прищеплення учням соціальних пріоритетів (компетенцій).

2. Цілі шкільної освіти з позиції компетентного підходу — це конкретний результат:

- навчити вчитися, тобто навчити дітей розв'язувати проблеми у сфері навчальної діяльності;

- навчити пояснювати явища, що спостерігаються у світі, з використанням наукового апарату: їх сутність, причини, взаємозв'язки, тобто розв'язувати пізнавальні проблеми;

- навчити орієнтуватися в ключових проблемах сучасного життя, тобто розв'язувати аналітичні проблеми;

- навчити орієнтуватися в світі духовних цінностей, тобто розв'язувати аксіологічні проблеми;

- навчити розв'язувати проблеми, пов'язані з реалізацією певних соціальних ролей: громадянина, споживача, пацієнта, члена родини тощо;

- навчити розв'язувати проблеми, які є спільними для різних видів професійної діяльності: комунікативні, пошуку й аналізу інформації, організації спільної діяльності тощо;

- навчити розв'язувати проблеми професійного вибору: підготовка до подальшого навчання.

3. Правовою базою запровадження компетентісного підходу є:

- Державний стандарт початкової загальної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462);

- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392);

- Критерії навчальних досягнень учнів;

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. N 988-р.).

до 2017/2018 навчального року

4. Ключові компетентності

Державний стандарт (2011)	Нова українська школа (2016)
Спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами	Спілкування державною і, у разі відмінності, рідною мовами Спілкування іноземними мовами
Математична	Математична грамотність
Компетентності в галузі природознавства і техніки	Компетентності у природничих науках і технологіях
Інформаційно-комунікаційна	Інформаційно-цифрова компетентність
Уміння вчитися	Уміння вчитися впродовж життя
Соціальна, громадянська	Соціальні й громадянські компетентності
Підприємницька	Підприємливість
Загальнокультурна	Загальнокультурна грамотність
Здоров'язбережувальна	Екологічна грамотність і здорове життя

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями;
- застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Навчальними програмами передбачено внесок кожного навчального предмета у формування тієї чи іншої компетентності. Специфікою оновлених навчальних програм (2017 р.) є націленість на результат, який містить не лише знання компоненти, а й компетентності.

Ще одна новація програм – введення до них наскрізних змістових ліній. Це екологічна безпека і сталий розвиток, громадянська відповідальність, здоров'я, підприємливість і фінансова грамотність. Пояснювальні записки до всіх предметів розповідають: що таке наскрізна лінія, як її реалізувати, якими додатковими засобами може скористатися вчитель.

Тому навчальні заклади мають працювати над створенням колективного педагогічного суб'єкта, який потребує досягнення нових державних стандартів навчання.

Серед чинників, які сприятимуть реалізації поставлених завдань, викремимо:

- **трансформацію педагогічного мислення.** Компетентнісний підхід вносить зміни в позицію вчителя в організації освітнього процесу, зміни в характер взаємин між учителем і учнем. Роль вчителя на уроці – це роль наставника, координатора, партнера, а його завдання на уроці – супровід дітей в їх самостійному пошуку знань на основі педагогіки співробітництва. Формування ключових компетентностей учнів вимагає від педагога переглянути свої прийоми і методи роботи на уроці і в позаурочний час. Ідея учителя, який стоїть перед класом і хизується своєю

мудрістю, – застаріла. Потрібно вчитися працювати з малими групами, опанувати технологію змішаного навчання, проектною діяльністю тощо;

- **створення розвивального середовища.** Необхідна умова компетентнісного підходу в навчанні – створення розвивального середовища, що забезпечує умови для формування ключових компетентностей:

- створення умов для набуття досвіду постановки і досягнення мети;
- діяльнісний характер навчання, тобто включення учнів в реалізацію будь-якої діяльності – дослідження, проектування;

• орієнтація навчального процесу на розвиток самостійності і відповідальності учня за результати своєї діяльності, організація продуктивної групової роботи;

- обов'язкове включення в зміст уроку завдань розвивального характеру;
- посилення практичної спрямованості шкільної освіти.

- **компетентнісний урок** характеризується прогностичною метою, спіралеподібною будовою навчального матеріалу у вигляді розгортання знань. Учень – суб'єкт діяльності, учитель – організатор навчального процесу, здатний залучати дітей до активної пізнавальної діяльності з метою формування нових здібностей, обирати оптимальні методи навчання, наочність, застосовувати моделювання, створюючи ситуацію успіху для кожної дитини.

Складові уроку:

- створення проблемної ситуації (мотивація), формулювання навчальної проблеми (цілепокладання);
 - актуалізація опорних знань учнів;
 - розробка плану розв'язання проблеми; висунення гіпотез;
 - пошук шляхів розв'язання проблеми – відкриття нового знання; формулювання розв'язку проблеми;
 - застосування нових знань на практиці;
 - підбиття підсумків уроку (рефлексія).
- В окремих навчальних закладах України поширюється практика розробки сценарію уроку.
- **педагогіка партнерства.** Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними

цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими партнерами, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Школа має ініціювати нову, глибшу залученість родини до побудови освітньої траєкторії дитини.

Реалізація основних завдань сучасної освіти, впровадження компетентнісного підходу потребують формування та розвитку професійної компетентності педагогічного працівника.

Сьогодні педагоги мають можливість вибору форм і методів підвищення профкомпетентності, у тому числі шляхом неформальної та інформальної освіти.

Актуальною та необхідною для більшості педагогів залишається науково-методична робота, організована методичними службами.

Практика свідчить, що пріоритетною у роботі методичних кабінетів усіх рівнів за вертикаллю (шкільний, районний (міський, ОТГ) стає експертно-консультативна діяльність. На рівні навчально-виховного закладу основна увага має приділятися створенню умов для самоосвіти педагога та надання допомоги педагогам у застосуванні на практиці знань, здобутих ними на всіх рівнях підвищення кваліфікації та шляхом самоосвіти, з урахуванням специфіки даної школи, учнівського контингенту.

Не втрачають актуальності форми методичної роботи, які показали свою дієвість: авторські майстерні, школи педагогічної майстерності, тренінги, майстер-класи тощо.

Конкретизацію завдань для кожної категорії педагогічних працівників на новий навчальний рік покликани забезпечити предметні секції, РМО, ММО, міжшкільні методичні об'єднання в об'єднаних територіальних громадах, наради-семінари керівників навчальних закладів.

З огляду на зазначене, актуальними питаннями для обговорення на секціях серпневих конференцій є:

- підвищення якості освіти шляхом оновлення змісту, форм і методів навчання та виховання, впровадження компетентнісного підходу;
- стан науково-методичного забезпечення організації навчально-виховного процесу в умовах реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, оновлених програм;
- шляхи підвищення рівня професійної компетентності педагогів;
- удосконалення системи управління навчальним закладом, розвиток державно-громадського управління, делегування повноважень громадським структурам (радам закладу, піклувальним, батьківським, учнівським радам тощо) в умовах децентралізації, розвиток соціального партнерства;
- реалізація регіональних програм розвитку освіти;
- оптимізація виховного простору навчального закладу, формування ціннісних орієнтирів вихованців;

до 2017/2018 навчального року

- розвиток інформаційних та комунікативних технологій, організація дистанційного, змішаного навчання в навчальному закладі, у тому числі для дітей з особливими потребами;
- аналіз стану викладання навчальних предметів, результатів зовнішнього незалежного оцінювання, моніторингу рівня навчальних досягнень учнів;
- підвищення якості й ефективності сучасного уроку;
- результативність участі у Всеукраїнських учнівських олімпіадах з навчальних предметів тощо;
- організація дослідно-експериментальної роботи у навчальних закладах та її ефективність, підготовка до пілотного впровадження нового стандарту початкової загальної середньої освіти.

Серед завдань, що вирішують методичні служби, актуальними у наступному навчальному році залишаються:

- науково-методичний супровід організації навчально-виховного процесу в умовах реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, оновлених програм, впровадження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- координація діяльності районних (міських), окружних предметних методичних об'єднань і методичних об'єднань при навчальних закладах;
- моніторинг якості загальної середньої освіти, рівня навчальних досягнень учнів навчальних закладів; стану організації методичної роботи в навчальних за-

кладах; упровадження сучасних освітніх систем і технологій, інтерактивних методів організації навчання та виховання;

- вивчення потреб і надання практичної допомоги молодим спеціалістам та іншим педагогічним працівникам, у тому числі у період підготовки їх до атестації;
- активізація діяльності авторських творчих майстерень, шкіл технологічної майстерності, ППД та інших інноваційних форм роботи для забезпечення можливості професійного росту кожного педагогічного працівника;
- забезпечення психолого-соціального супроводу навчально-виховного процесу через систему організаційно-координуючих методичних заходів психологічної служби;
- організація та проведення I етапу всеукраїнських конкурсів серед педагогічних працівників, тематичних конкурсів серед навчальних закладів, учнівських інтелектуальних змагань (олімпіад, конкурсів Малої академії наук, турнірів, інтерактивних та інших конкурсів);
- розвиток регіонального інформаційно-освітнього середовища, упровадження ІКТ, форм дистанційного навчання у систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- науково-методичний супровід та навчально-методичне забезпечення професійної діяльності педагогів, які працюють із дітьми з особливими освітніми потребами;
- вивчення, узагальнення та впровадження у практику ефективного педагогічного досвіду, формування електронних баз кращих практик, які працюють, за різними напрямками навчально-вихов-

ної та управлінської діяльності;

- патронаж експериментальних навчальних закладів, учасників апробації програм, посібників тощо.

Використані джерела:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/derj-standart-pochatk-new.pdf>

2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/post-derzh-stan-\(1\).pdf](http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/post-derzh-stan-(1).pdf)

3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>

4. Лист МОН від 27.10.2016 № 1/9-570 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://nmts-koordinatsiji-metodsluzhb.webnode.com.ua/oblasna-metodichna-sluzhba/polozhennya-pro-rmk/>

О. КОШКА,
завідувач НМЦ координації роботи
методичних та загальноосвітніх
установ і закладів освіти
Хмельницького ОІППО.

Управління загальноосвітніми навчальними закладами в умовах змін

Динаміка змін в усіх сферах життєдіяльності сучасної людини потребує нового змісту шкільної освіти, і нових підходів до організації навчально-виховного процесу. Насамперед це пов'язано з інтенсивним розвитком інформаційних технологій, інтеграцією вітчизняної освіти у світовий та європейський освітній простір. Відтак зростає роль менеджера шкільної освіти як основного стратега розвитку навчального закладу. Окрім того, визнання людини у нашому суспільстві «мірилом усіх речей» актуалізує важливість ролі керівника навчального закладу та його людинознавчої компетентності у процесі оновлення шкільної освіти.

Оновлення сучасної школи потребує значних зусиль як з боку педагогічного колективу, так і керівництва навчальним закладом. Одним із шляхів досягнення позитивних змін у вітчизняній шкільній освіті є активне застосування компетентнісного підходу в усіх її складових, зокрема в управлінській підсистемі.

Уміння створювати команду сприяє розвитку лідерства. Серед важливих факторів створення команди виділяють: наявність у директора школи стійких життєвих принципів, орієнтації на успіх, позитивного мислення, здатності відшукувати однодумців. На нашу думку, в роботі з педагогічним колективом слід також дотримуватися відомих правил: зрозумій вчителя, довіряй вчителю, підтримай вчителя. А для цього необхідно знати, що з людиною відбувається; знати її потенційні можливості; знати, що людину цікавить у роботі: чи тільки оплата за години, чи й відповідальність за результати педагогічної праці. На перший погляд такий підхід здається досить складним, адже, хто постійно буде відслідковувати мотиваційний характер педагогічної діяльності? Але сучасні теорії мотивації та лідерства якраз і будуються на засадах глибокого знання мотивацій до здійснення професійної діяльності.

Практика управління загальноосвітніми навчальними закладами переконує, що однією з характерних ознак професійної компетентності є демократизація основ управлінської праці. Насамперед це стосується гнучкості шкільних організаційних структур, відмовою від жорсткого адміністрування, делегуванням окремих управлінських повноважень шкільним органам самоврядування, переходом на демократичні принципи в керівництві школою та залучення громадськості до управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Необхідно також зазначити, що важливу роль у становленні людинознавчої компетентності керівника навчального закладу відіграють світогляд, орієнтація на духовні цінності, моральність, що складають стрижневі цінності управління. Вивчення практики управління сучасною школою переконує, що духовні цінності, моральні якості керівника, його світоглядні позиції впливають на зміст

до 2017/2018 навчального року

управлінської діяльності і визначають його орієнтири у виборі стратегії розвитку навчального закладу. У контексті наших спостережень стиль управління визначає не тільки рівень культури управління, а й через управлінське рішення характеризує людинознавчу компетентність менеджера освіти. Проте моніторинг практики управління школою свідчить, що у значної кількості керівників переважає авторитарний стиль управління, що негативно впливає на інноваційні зміни в освітніх закладах: гальмуються нововведення, переважає одноосібне управління з жорстким адмініструванням. Менеджер освіти має бути інноваційною особистістю, що насамперед передбачає наявність інноваційного потенціалу керівника.

У поняття «інноваційний потенціал» вкладається цілий комплекс професійно особистісних здібностей управлінця. Серед них – уміння генерувати ідеї, адекватно й мобільно реагувати на наслідки змін та пошук нових рішень щодо поставлених перед школою завдань. Такий потенціал проявляється через відповідну інноваційну позицію керівника, основу якої складають позитивне ставлення до нововведень, упевненість у досягненні мети. З точки зору людинознавчої компетентності інноваційний потенціал керівника має базуватися на принципах толерантності, розумного поєднання прагматизму з відповідальністю за інноваційні зміни. Серед важливих професійно значущих якостей, які необхідні керівникові в управлінні інноваціями, вчені визначають гнучкість, адаптивність, здатність оцінювати і прогнозувати ситуації, бути зорієнтованим на інновації.

Отже, до основних ознак професійної компетентності менеджера шкільної освіти можна віднести:

- знання та розуміння природи управлінської праці та процесів менеджменту;
- знання посадових та функціональних обов'язків менеджера освіти;
- уміння використовувати ІКТ та інші засоби комунікацій, необхідні у процесі управлінської праці;
- володіння мистецтвом налагодження зовнішніх зв'язків;
- здатність до самооцінки, уміння робити правильні висновки.

Необхідно зазначити, що професійна компетентність менеджера освіти значно впливає на інноваційний розвиток освітнього простору школи. Про це свідчить і практика управління сучасною школою, і наукові дослідження у сфері шкільного менеджменту [3; 4; 6;]. Серед важливих факторів, які складають основу розвитку навчального закладу, виділяються і наявність стратегії інноваційного розвитку школи, і готовність вчителя до інноваційної діяльності, і сприятливі соціально-психологічні умови для інноваційних змін, і функціональну ефективність усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, і ресурсне забезпечення інноваційних змін.

Таким чином, оновлення сучасної школи значною мірою залежить від особистості керівника школи, від змісту його

діяльності, яка передбачає не тільки оволодіння сучасними вітчизняними та зарубіжними науково-теоретичними підходами до управління школою, а й визначенні пріоритетними таких принципів, як демократизація, гуманізація; врахування національних засад в управлінні школою; впровадження нових управлінських функцій; визнанні пріоритетності колективних і колегіальних форм управління та запровадженні проектних, дослідницьких, технологічних методів управління.

Роль керівника навчального закладу в оновленні сучасної шкільної освіти становить одну з ключових проблем у реформуванні загальної середньої освіти. Тому пошук шляхів оптимізації управлінської праці, запровадження нових підходів до керівництва школою є важливим для сучасної педагогічної науки.

Щоби бути ефективним, управління закладом освіти має спиратись на сучасні наукові підходи, перспективний педагогічний досвід. Сучасна наука пропонує філософські моделі управління, які ґрунтуються на теорії управління людськими ресурсами.

Управління школою здійснюється через реалізацію управлінських (технологічних) функцій, до яких відносяться планування, організація, координація, контроль, регулювання (корекція), облік та аналіз. Ідеться про функцію управління закладом і про функції управління будь-яким видом діяльності.

Показники управління навчально-виховним процесом:

- рівень управління процесом створення належних навчально-матеріальних, навчально-методичних, санітарно-гігієнічних умов навчання та виховання школярів;
- організаційна робота з комплектування класів;
- рівень управлінської діяльності з охоплення дітей і підлітків якісною середньою освітою;
- управління створенням умов для варіативності навчання;
- рівень керівництва роботою з підвищення ефективності та результативності навчально-виховної роботи, підвищення інтересу учнів до навчання;
- рівень керівництва роботою з обдарованими дітьми;
- управління виховною роботою;
- рівень управління роботою з фізичного розвитку школярів;
- якість ведення документації з навчально-виховної роботи;
- рівень аналізу результативності навчально-виховного процесу в динаміці.

Внутрішнє управління базується на основі використання системи локального моніторингу навчального закладу. Він забезпечує широке включення в процес підготовки та прийняття управлінських рішень всіх суб'єктів навчально-виховного процесу, а також удосконалення технології управління школою.

Цьому також сприяє застосування показників цільових функцій управління навчальним закладом.

Вся управлінська діяльність ґрунтується на принципах особистісної орієнтації.

У навчальному закладі мають використовуватися засади адаптивного управління, що поєднує, узгоджує, гармонізує потреби людини, суспільства і держави. Важливий напрямок адаптивного управління – забезпечення державно-громадської моделі його здійснення.

Така модель враховує місцеві особливості та специфіку регіону і школи, конкурентоздатність освітніх послуг, що надає заклад освіти, посилення взаємодії з батьками і громадськістю, більшу відкритість і демократизм, органічне поєднання засобів державного впливу з громадським управлінням. Розробка шкільного змісту освіти, управління стратегією розвитку школи вже не є прерогативою командної «верхівки». Управління складною соціальною структурою, якою є сучасна школа, неможливе без участі батьків, учнів, широких верств суспільства.

Значно зросла роль колегіальних органів управління: ради школи, піклувальної та педагогічної ради, загальних зборів трудового колективу, батьківських зборів, учнівського самоврядування. Саме державно – громадське управління забезпечує перехід школи з режиму функціонування в режим розвитку.

Невід'ємною складовою моделі адаптивного державно – громадського управління, є технологія управління школою, що побудована на реалізації чотирьох блоків: учитель, учень, батьки, громадськість.

Ефективність управлінської діяльності директора багато в чому залежить від доцільності, чіткості розподілу прав і обов'язків адміністрації школи.

У підході до роботи й керівництва колективом провідну роль відіграє колегіальний компонент. Директор школи поєднує вимогливість і контроль із ініціативним і творчим підходом до виконаної роботи та свідомим дотриманням дисципліни. Прагне делегувати повноваження й розділяти відповідальність. Зазвичай демократичний у прийнятті рішень.

Особливої актуальності в період докорінного реформування вітчизняної освіти набуває інноваційність управління школою.

Дедалі більше керівників навчальних закладів підключаються до процесу пошуку і впровадження інновацій в управлінську діяльність, що базується на розумінні освіти як основи розвитку сучасного цивілізаційного середовища і неминує породжувати нові часові ціннісно-цільові орієнтири, новий освітньо-педагогічний зміст, методи, форми, засоби і способи, види організації освітнього процесу, а отже й адекватні їм системи управління, що забезпечують оптимальне функціонування, розвиток і удосконалення закладу освіти, створення необхідних умов для досягнення поставленої мети.

до 2017/2018 навчального року

Для оцінки стану інноваційної діяльності школи та управління нею слід розрізняти два типи нового:

1) «нове», що створено вперше. Воно знаходиться на рівні відкриття або адекватне відкриттю;

2) «нове» з домішками «старого», яке складається, умовно кажучи, із «шару старого» і «шару нового», утворюючи нову якість, раніше невідомий об'єкт.

Для уникнення формалізму необхідно розуміти, що «розробка і впровадження освітніх інновацій не ставить самоціллю створювати нове заради нового. Нове, в кінцевому рахунку, має підпорядковуватися головній меті освіти, інакше немає сенсу її застосувати» [5, 232].

Не менш важливо усвідомлено підходити до розуміння відмінностей між поняттями «новація» та «інновація»,

якщо перше («новація») є модернізуючим, то друге («інновація») — радикальним нововведенням.

Логічно вивіреною є думка про те, що «будь яка інновація під час її реалізації в загальноосвітньому навчальному закладі потребує інтелектуальних, матеріальних, часових затрат усіх учасників навчально-виховного та управлінського процесу» [5, 32]. До них слід додати неабиякі вольові та емоційні (психологічні) затрати, без яких на успіх сподіватися не доводиться.

Використані джерела

1. Концепція нової Української школи.
2. Закон України «Про освіту».
3. Калініна Л. М. Професіограма українського директора школи: моделювання управлінської діяльності дирек-

тора школи / Л. М. Калініна // Директор школи. — 2001. — № 3. — С. 13–15.

4. Конаржевский Ю. А. Менеджмент и внутришкольное управление / Ю. А. Конаржевский. — М. : Образовательный центр «Педагогический поиск», 1999. — 224 с.

5. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. / редкол.: Л. І. Даниленко [та ін.]. — К. : Логос, 2000.

6. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посібник / Є. М. Хриков. — К. : Знання, 2006. — 365 с.

Л. БУЙМІСТЕР,
завідувач сектора науково-
методичного забезпечення
управління загальноосвітніми
навчальними закладами
Хмельницького ОІППО.

Організація профільного навчання у 2017/2018 н.р.

У 2017/2018 н.р. старша школа функціонує як профільна згідно з Концепцією профільного навчання, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України № 1456 від 21 жовтня 2013 року.

Робочі навчальні плани для профільної школи формуються на основі Типових навчальних планів, затверджених наказом МОН України від 27.08.2010 №834, зі змінами внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657 (лист МОН України від 07.06.2017 р. №1/9-315 «Про структуру 2017/2018 навчального року та навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів»). Вивчення предметів у профільних класах здійснюється за трьома рівнями змісту: рівнем стандарту, академічного та профільного.

Організація профільного навчання має здійснюватись з урахуванням особливостей функціонування кожного навчального закладу та архітектурної доступності.

У сільській місцевості, за відсутності учнів для формування класу, профільне навчання може реалізовуватися за індивідуальними планами і програмами з метою задоволення індивідуальних запитів учнів, у тому числі за дистанційною формою навчання чи у формі екстернату.

На початку 2016/2017 н.р. було проведено збір та аналіз статистичних даних щодо охоплення профільним навчанням закладів області, відповідно до якого 74% (8524) учнів старшої школи навчалися у профільних класах, решта (2976) учнів — за універсальним профілем.

Аналіз наявних профілів у навчальних закладах свідчить про:

- домінування філологічного напрямку;
- часткове поширення природничо-математичного, технологічного, суспільно-гуманітарного напрямів.

Менш поширені напрями: художньо-естетичний та спортивний напрями.

Статистичні дані щодо охоплення допрофільною підготовкою учнів навчальних закладів області не відрізняються від наявного розподілу учнів за профілями навчання.

З січня 2017 року на офіційному сайті МОН України запропоновано до обговорення проект Типового навчального плану для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

У березні 2017 року на засіданні Колегії МОНУ (протокол №2/1-2) розглянуто та затверджено проекти Типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, розроблених відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року, № 1392.

Для використання в навчальних закладах з наступного навчального року пропонується два варіанти Типового навчального плану:

Перший варіант (пілотний) Типового навчального плану, який містить перелік базових навчальних предметів з інтегрованими курсами: «Українська і зарубіжна література», «Історія України в контексті всесвітньої історії», «Громадянська освіта», «Природничі науки».

Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети ¹	20,5 (22,5)	18,5 (20,5)
Українська мова	2	2
Українська і зарубіжна література (пілотний інтегрований курс)	2	2
Іноземна мова ²	2	2
Мова національної меншини ³	2	2
Історія України в контексті всесвітньої історії	2	2
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Природничі науки (пілотний інтегрований курс)	4	4
Фізична культура ²	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Профільні предмети і спеціальні курси ¹	10(8)	12(10)
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на окремі предмети, факультативи, індивідуальні заняття	4,5	4,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33	33
Усього фінансується	38	38

¹У дужках подано кількість годин для шкіл з навчанням мовами національних меншин

²За наявності належних умов навчальний заклад може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови та фізичної культури, використовуючи додаткові години.

³Мова національної меншини входить до базових предметів лише для шкіл з навчанням мовами національних меншин. В інших навчальних закладах вона може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин. Література національної меншини для шкіл з навчанням мовами національних меншин вивчається інтегровано з українською та зарубіжною літературою.

⁴Години фізичної культури не входять до гранично допустимого навантаження.

до 2017/2018 навчального року

Зaproвадження таких інтегрованих курсів можливе лише в тих профільних школах, які бажатимуть бути пілотними, рішення про що мають прийняти до березня 2018 року. Протягом 2017/2018 років передбачається схвалення програм з інтегрованих курсів та підготовка макетів підручників. Протягом весни-літа 2018 року - підготовка вчителів.

Другий варіант Типового навчального плану містить перелік базових предметів та предметів природничого і гуманітарного циклів на рівні стандарту.

Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень у класах	
	10 клас	11 клас
Базові предмети ¹	21,5 (23,5)	22 (24)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова національної меншини ³	2	2
Історія України в контексті всесвітньої історії	2	2
Громадянська освіта	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	1,5	1,5
Географія	1,5	-
Фізика і астрономія	2	2
Хімія	1	1
Фізична культура ⁴	2	2
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на: - профільні предмети - поглиблене вивчення базових предметів - курси за вибором - факультативи та індивідуальні заняття	13,5 (11,5)	13(11)

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹У дужках подано кількість годин для шкіл з навчанням мовами національних меншин.

²За наявності належних умов навчальний заклад може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови та фізичної культури, використовуючи додаткові години.

³Мова національної меншини входить до базових предметів лише для шкіл з навчанням мовами національних меншин. В інших навчальних закладах вона може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин. Література національної меншини для шкіл з навчанням мовами національних меншин вивчається інтегровано з зарубіжною літературою (по 2 год. у 10 та 11 класах).

⁴Години фізичної культури не входять до гранично допустимого навантаження.

В обох варіантах зазначена мінімальна кількість тижневих годин на їх вивчення, реалізація яких має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з вимогами стандарту.

З метою якісної та своєчасної підготовки навчальних закладів до впровадження нового Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти у старшій школі, керівникам навчальних закладів рекомендуємо опрацювати нормативно-правову базу, зробити ґрунтовний аналіз наявної матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, вивчити запити та потреби учнів.

Методичним службам, для підвищення ефективності допрофільної підготовки та профільного навчання, рекомендуємо:

- сприяти підготовці керівників навчальних закладів до впровадження нового Держстандарту у 10-11 класах з 2018 року;
- інформувати та зорієнтувати педагогічних працівників на підготовку до впровадження інтегрованих курсів;

- спільно з ХОІППО забезпечити підготовку вчителів до викладання інтегрованих курсів у старшій школі;

- продовжити формування мережевої взаємодії освітніх установ області, а також центрів зайнятості, закладів культури, фізичної культури і спорту, підприємств і громадських організацій;
- здійснювати моніторинг якості профільного навчання.

Використані джерела

1. Концепція профільного навчання у старшій школі. [Електронний ресурс].
2. Концепція нової української школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczya.html>
3. Лист МОН України від 07.06.2017 р. №1/9-315 «Про структуру 2017/2018 навчального року та навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/56072/
4. Рішення колегії МОН України від 13.03.2017 року №2/1-2 «Про типові навчальні плани для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/content/%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F/2017/pro-tipovi-navch.-plani-dlya-10-11-kl-\(kononenkoyu.g.\).fr10.pdf](http://mon.gov.ua/content/%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F/2017/pro-tipovi-navch.-plani-dlya-10-11-kl-(kononenkoyu.g.).fr10.pdf)

Н. РАТУШНЯК,
методист НМЦ координації роботи методичних та загальноосвітніх установ і закладів освіти Хмельницького ОІППО.

Формування освітнього середовища у навчальному закладі для розвитку здібностей та навчання обдарованих дітей

Кожен обдарований учень – індивідуальність, яка потребує особливого підходу. Тому перед педагогічними колективами навчальних закладів стоїть завдання зі створення оптимальних умов для розвитку всебічно обдарованої молоді.

У Програмі розвитку освіти Хмельницької області на 2016-2020 рр. (Проект «Обдарована дитина») створення сприятливих умов для творчої реалізації та підтримки обдарованих дітей проектується шляхом:

- 1) створення в освіті єдиного інформаційно-навчального простору для розвитку і підтримки обдарованої учнівської молоді;

- 2) об'єднання потенціалу системи освіти регіону, сім'ї, різних соціальних інституцій, громадськості у забезпеченні творчої реалізації обдарованих учнів;

- 3) удосконалення на обласному, районному, міському рівнях, у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах системи підтримки і заохочення обдарованих учнів, оскільки для розвитку обдарованої молоді, самореалізації особистості велике значення має їх підтримка з боку держави.

Одним з індикаторів такої роботи є результативність участі учнів в інтелектуальних конкурсах і турнірах.

Аналіз результатів участі учнівських команд області в інтелектуальних змаганнях у 2016/2017 н.р. свідчить про певні здобутки та наявність невикористаних резервів.

III етап олімпіад проведено із 19 навчальних предметів: англійської мови, астрономії, біології, географії, екології, економіки, інформатики, інформаційних технологій (інформатики), історії, математики, німецької мови, польської мови та літератури, правознавства, російської мови та літератури, трудового навчання (технології), української мови та літератури, фізики, французької мови, хімії, в яких узяли участь учні загальноосвітніх

до 2017/2018 навчального року

шкіл, ліцеїв, гімназій, колегіумів, спеціалізованих шкіл і класів із поглибленим вивченням окремих предметів. Уперше обласний етап олімпіад з астрономії, історії, правознавства, а також I тур олімпіад з іноземних мов проведено в режимі онлайн.

Учасниками III етапу учнівських олімпіад стали 1512 учнів, з яких 694 (46%) переможці (диплом I ступеня – 74 учнів, II ступеня – 202, III ступеня – 418).

Серед районів найкращі результати показали: Білогірський (28), Ізяславський (27), Полонський (25) Чемеровецький (20). У трійку лідерів серед міст увійшли Хмельницький (97), Шепетівка (57), Кам'янець-Подільський (52).

Обласною премією та дипломами I і II ступенів нагороджено 251 переможець обласного етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів, на що виділено 241,566 тис грн. (за I місце – 1266,75 грн., за II місце – 840,50 грн.).

У IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів Хмельницьку область представляли 62 учасники, 20 з яких здобули дипломи III (10 учасників) і III (10 учасників) ступенів. Найкращі результати показали учасники з м. Шепетівки, м. Хмельницького, м. Славути та Хмельницького спеціалізованого ліцею-інтернату поглибленої підготовки в галузі науки. Також результативно виступили учні з м. Нетішина, Городоцького, Кам'янець-Подільського, Деражнянського та Полонського районів.

Упродовж декількох років переможцями IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів є учні зі Славуцького навчально-виховного комплексу «Спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів, ліцею «Успіх», гімназії № 2 м. Хмельницького, Шепетівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія».

У 2016/2017 н.р. проведено обласні турніри юних інформатиків, журналістів, істориків, філософів та релігієзнавців за участю 26 учнівських команд.

У фінальному етапі Всеукраїнських учнівських турнірів свої знання і вміння випробовували 10 команд: юні хіміки, інформатики, правознавці, математики, біологи, фізики, географи, журналісти, історики, філософи та релігієзнавці. З перемогою повернулися команда Славуцького навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I-III ступенів, ліцей «Успіх» (III місце – турнір юних правознавців, керівник: Труфанова Ольга Іванівна) та команда Старокостянтинівського НВК «Спеціалізована школа I ступеня, гімназія» імені Сергія Михайловича Бондарчука (III місце – турнір юних інформатиків, керівник: Вапнічний Сергій Дмитрович).

Не менш важливу роль у роботі з обдарованою учнівською молоддю відіграють конкурси міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів природничого, математичного, українознавчого, історичного, фізичного

спрямування: «Геліантус», «Кенгуру», «Колосок», «Кришталева сова», «Левеня», «Лелека», «Патріот», «Соняшник», а також філологічні конкурси: Міжнародний мовно-літературний конкурс імені Тараса Шевченка, Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика та ін.

Для забезпечення ефективності у роботі з обдарованими дітьми необхідною умовою є організація особливого освітнього середовища, яке б відповідало сучасним потребам суспільства, тенденціям розвитку культури, економіки, виробництва і технологій.

Теоретичні аспекти побудови освітнього середовища для обдарованих дітей

Освітнє середовище – це багатовимірний простір, де сукупність природних, фізичних та соціальних об'єктів здійснюють вплив на формування особистості школяра, сприяють становленню паритетних міжсуб'єктних, об'єктно-суб'єктних взаємодій в освітньому процесі, або перешкоджають цьому, формуючи негативне поле впливів на особистість дитини.

Якість освітнього середовища, рівень спроможності його забезпечити всім суб'єктам освітнього процесу можливості для ефективного особистісного саморозвитку, самореалізації, самовдосконалення, визначають основні структурні компоненти.

На думку дослідників, основними структурними компонентами освітнього середовища для обдарованих учнів є:

1. **Просторово-предметний компонент**, що включає архітектурно-естетичну організацію навчального закладу (архітектура будівлі закладу освіти, дизайн інтер'єру, просторова структура навчальних приміщень і території, інфраструктура навчального закладу, побутові умови) і матеріально-технічне забезпечення (наявність технічних засобів навчання, комп'ютерне оснащення, інтерактивний комплекс, бібліотечні ресурси, мережа Інтернет).

2. **Змістово-методичний компонент**, що включає змістову (навчальні програми, плани, методичне забезпечення навчального процесу) та організаційну (технології, форми і методи забезпечення навчання) сфери освіти.

В основі навчання дітей з підвищеними інтелектуальними можливостями має лежати чітка, послідовна педагогічна система, яка базується на знанні психологічних особливостей цих дітей і враховування високого рівня їхнього розумового розвитку.

3. **Соціальний** – забезпечення взаєморозуміння і взаємовідносин усіх суб'єктів (педагогів, учнів, батьків, представників адміністрації психологів та ін.) навчально-виховного процесу, які мають будуватися на основі принципів гуманізації, демократизації, активності, самодіяльності і творчої ініціативи включаючи повагу один до одного, їх згуртованість.

Налагодження закладами освіти соціально-педагогічного партнерства з усіма зацікавленими у вихованні підростаючого покоління фізичними та юридичними особами є педагогічно доцільною умовою у створенні освітнього середовища для здібних учнів. Оскільки це партнерство в основному базується на взаємодії сім'ї, адміністрації навчального закладу та педагога, то слід зупинитися на їх основних завданнях.

На рівні сім'ї це:

- створення стимулюючої духовної та морально-психологічної атмосфери;
- надання дитині свободи вибору;
- інтеграція зусиль зі школою;

На рівні діяльності адміністрації навчальних закладів:

- підбір педагогічних кадрів, здатних сприяти творчій праці учнів;
- забезпечення умов для інноваційної діяльності учня і вчителя;
- забезпечення умов для самостійної діяльності педагогів; підвищення їх загальнокультурного та професійного рівня;
- формування умінь організовувати роботу з педагогами, які працюють з обдарованими школярами, на основі моніторингових досліджень.

На рівні діяльності педагога:

- забезпечити кожній дитині рівні стартові можливості для реалізації її інтересів;
- створення атмосфери турботи і підтримки учнів, яка сприяла б розвитку їхніх можливостей, задовольняла їхні інтелектуальні, емоційні й соціальні потреби;
- пріоритет відносин співробітництва;
- модернізація форм, методів навчання та виховання;
- сприяти збільшенню кількості дітей, які б займалися інтелектуальною та творчою діяльністю.

Результатом функціонування розвивального освітнього середовища навчального закладу є якісні зміни в суб'єктах:

- суб'єкт «учень» – володіє низкою компетентностей, які йому допомагає сформувати середовище;
 - суб'єкт «вчитель» – є успішним, педагогічно вільним, постійно розвивається, веде продуктивну дослідницьку діяльність;
 - суб'єкт «батьки учнів» – діють з позиції «активних батьків», які розуміють значення освітнього середовища для розвитку дитини, співпрацюють з навчальним закладом.
- Результатом виконання суб'єктами освітнього середовища своїх завдань є:
- сформована система роботи загальноосвітнього навчального закладу з обдарованими учнями;
 - сформований високопрофесійний, спрямований на творчу діяльність колектив загальноосвітнього навчального закладу;
 - сформована система стимулювання та заохочення обдарованих дітей, їхніх батьків та педагогів;

до 2017/2018 навчального року

- створення умов для оптимального розвитку в загальноосвітньому навчальному закладі потенційно обдарованих дітей, здатних на впевнений стрибок у своєму розвитку в майбутньому;

- організація такого навчально-виховного середовища, яке передбачає використання інтерактивних технологій, активних форм і методів організації освітнього процесу, розвиток системи позаурочної, навчальної і позашкільної діяльності учнів, яка дозволить демонструвати свої здібності під час інтелектуальних змагань.

Основні проблеми, які пов'язані з пошуком, розвитком та підтримкою обдарованих дітей, в основному пов'язані такими негативними чинниками, як:

- застаріла матеріально-технічна та навчально-методична база закладів освіти;

- неготовність переважної більшості педагогів до роботи з обдарованими школярами;

- неналежне науково-методичне забезпечення;

- брак фінансування системи роботи з обдарованою молоддю, тощо;

Основними критеріями, які характеризують готовність учителя до роботи з обдарованими учнями є:

- високий рівень професійної майстерності;

- наявність професійно важливих особистісних якостей (необхідного рівня інтелектуального розвитку, адекватної самооцінки, творчого особистого світогляду, доброзичливості та об'єктивності

при оцінюванні діяльності учнів);

- емоційна стабільність;

- вміння розпізнавати ознаки обдарованості в інтелектуальній діяльності, художній майстерності, спілкуванні;

- уміння залучати до виявлення та розвитку обдарованості учня батьків, однолітків, створюючи за їхньою допомогою сприятливе середовище для розвитку здібностей та обдаровань учня.

Рекомендації методичним службам

З метою реалізації завдань Концепції Нової української школи (педагогіка партнерства, орієнтація на учня, сучасне освітнє середовище) та підвищення ефективності підготовки вчителя до роботи з обдарованими дітьми методичним службам рекомендуємо:

1. Здійснювати діагностику готовності педагогів до роботи з обдарованими учнями та підвищувати рівень їхньої професійної компетентності.

2. Забезпечувати психологічну підготовку вчителя та сприяти формуванню у нього правильної мотивації щодо роботи з обдарованими дітьми, акцентуючи увагу на профілактиці стресів, розумових, емоційних перевантажень учнів.

3. Сприяти впровадженню сучасних педагогічних та інформаційних технологій в організацію роботи з обдарованими учнями.

4. Оновлювати банк даних обдарованих дітей та педагогів, які працюють з ними.

5. Продовжувати розвивати інформаційне середовище для батьків, які виховують обдарованих дітей.

6. Вивчати, узагальнювати й поширювати перспективний досвід роботи педагогів, які результативно працюють з обдарованими учнями, та висвітлювати в засобах масової інформації результати участі школярів області в олімпіадах, турнірах та інших інтелектуальних і спортивних змаганнях.

Концептуальні засади підготовки вчителів до роботи з обдарованими дітьми в умовах сучасної школи [Електронний ресурс] / О. Дутковська. – Режим доступу: <http://nmts-koordinatsiji-metodsluzhb.webnode.com.ua/obdarovana-ditina/metodichna-skrinka/>.

Отже, організація освітнього середовища для обдарованих дітей повинна передбачати специфіку обдарованості, запровадження інновації у навчальний процес, підбір програм і методів навчання відповідно до психологічних особливостей та виду обдарованості учнів, забезпечення соціально-педагогічного партнерства. Ключовою фігурою в освітньому середовищі для обдарованих дітей є вчитель, який повинен володіти основними характеристиками готовності до роботи з ними.

О. ГРЕБЕНЬ,
методист НМЦ координації роботи
методичних та загальноосвітніх
установ і закладів освіти
Хмельницького ОІППО.

Про організацію бібліотечної справи у 2017/2018 н.р.

У 2017/2018 н.р. діяльність шкільних бібліотекарів буде спрямована на виконання основних функцій, відображених у Положенні про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу.

Нормативно-правова база діяльності шкільного бібліотекаря

Робота бібліотекарів загальноосвітніх навчальних закладів регламентується нормативними документами Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури України, Міністерства фінансів України. У 2017/2018 н.р. чинними є:

- Закон України «Про освіту» (Із змінами, внесеними із Законами ВВР від 26.01.2016);

- Закон України «Про бібліотеки та бібліотечну справу» (Із зміна-

ми, внесеними із Законами ВВР від 21.05.2009);

- Закону України «Про видавничу справу» від 5.06.1997р. №318/97-ВР (Із змінами, внесеними із Законами ВВР від 08.12.2016);

- Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 781 «Деякі питання забезпечення підручниками та навчальними посібниками студентів вищих навчальних закладів, учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів та вихованців дошкільних навчальних закладів»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. № 235 «Про затвердження Порядку вилучен-

ня з обігу видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України та розповсюджується на території України без відповідного дозволу»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 14 травня 1999 року №139 «Про затвердження Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.05.2015 року №582 «Про схвалення Концепції національно-патриотичного виховання дітей та молоді»;

- Наказ Міністерства освіти і науки України від 31.03.2017 року №519 «Про затвердження плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні»;